

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาประเทศบังเกิดผล คือ คุณภาพของบุคคล ฉะนั้นปัญหา ก็คือ การพัฒนาบุคคล ชำรง บัวศรี¹ กล่าวว่า "การศึกษาช่วยสร้างกำลังคนให้ได้ตามความต้องการของประเทศ ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ" ซึ่งนักเศรษฐศาสตร์ได้กล่าวสนับสนุนไว้ เช่นกันว่า การศึกษา คือ กุญแจดอกสำคัญที่เปิดประตูไปสู่การพัฒนาประเทศ ดังนั้น การศึกษา เท่านั้นที่จะช่วยสร้างคนของชาติให้เป็นกำลังในการพัฒนาประเทศได้ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ ฌอนอม มากะจันทร์² ที่ว่า "การพัฒนาเศรษฐกิจหรือพัฒนาสังคม เป็นขบวนการที่ซับซ้อน เกี่ยวโยงควยปัจจัยหลายอย่างหลายด้าน การศึกษาเป็นหัวการสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว"

สิ่งที่จะนำทางให้การศึกษาก้าวหน้าและมีคุณภาพดี ย่อมต้องอาศัยองค์ประกอบอันเป็น ปัจจัยของการจัดการศึกษาหลายประการ ได้แก่ การบริหารการศึกษา หลักสูตร งบประมาณ และการสอน ในด้านการสอนนั้น บุคคลที่สำคัญมากที่สุดในการจัดการศึกษาทุกระดับก็คือ "ครู" ดังที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช³ ทรงมีพระราชดำรัสถึงความสำคัญ และ

¹ ชำรง บัวศรี, "เศรษฐกิจการศึกษากับการศึกษาในปัจจุบัน", ประมวลบทความการวางแผนการศึกษา, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2513), หน้า 46.

² ฌอนอม มากะจันทร์, "การศึกษาเพื่อความเปลี่ยนแปลง," วิทยากร, 72 (4 มิถุนายน, 2517), 19 - 26.

³ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช, พระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท, "ความคมทางการศึกษา", รวบรวมโดย สุนัน อมรวิวัฒน์ วารสารเศรษฐศาสตร์, 2 (สิงหาคม-พฤศจิกายน, 2515), 11.

หน้าที่ของครูคังนี้

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของชีวิต เพราะเป็นรากฐานสำหรับ
 ชายใหญ่ทุกคนสามารถก้าวไปถึงความสำเร็จ ความสุข ความเจริญทั้งปวง
 ทั้งของตนและของส่วนรวม ผู้ที่เป็นครูจะคงถือเป็นที่อันค้ำแรกที่จะให้
 การศึกษา คือ สั่งสอนอบรมอนุชนให้ใฝ่คุณแท้จริง ในด้านวิชาความรู้ทั้งใน
 ด้านจิตใจและความประพฤติ ทั้งของคิควางานที่แต่ละคนกำลังทำงานอยู่นี้
 คือ ความรู้เป็นความตายของชาติ เพราะอนุชนที่มีความรู้ มีความดีเท่านั้น
 จะรักษาบ้านเมืองไว้ได้

บุญถิ่น อัครถาวร⁴ ได้กล่าวถึงความสำคัญของครูไว้เช่นกันว่า "การศึกษาจะมีคุณภาพดี
 และบังเกิดผลตามแนวทางที่วางไว้ก็ต่ออาศัย "ครู" เป็นกำลังสำคัญ ช่วยอบรมบ่มนิสัยให้
 ความรู้และเตรียมกุลบุตร กุลธิดาซึ่งจะเติบโตใหญ่ไปเป็นพลเมืองดี"

แต่การจัดการศึกษาเท่าที่ผ่านมา มิได้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ปัญหาสำคัญ
 ที่ทำให้สูญเสียงบประมาณปีละมาก ๆ ก็คือ นักเรียนในชั้นประถมศึกษาโดยเฉพาะโรงเรียน-
 ประชาบาลสอบตกต้องเรียนซ้ำชั้นมากทุกปี ในปีการศึกษา 2519 คาดว่าจะมีนักเรียนประถม
 ศึกษาตอนต้นตกซ้ำชั้นถึง 940,000 คน⁵ อีกปัญหาหนึ่งที่สำคัญเช่นกัน คือ นักเรียนจบชั้นประถม
 ศึกษาปีที่ 4 ไปแล้ว อ่านไม่ออกและเขียนไม่ได้ ซึ่งในปี พ.ศ. 2511 กรมสามัญศึกษาพบว่า⁶
 มีจำนวนถึงร้อยละ 33 ปัญหาทั้งสองประการนี้ เกิดจากหลายสาเหตุ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับตัวครู
 การบริหารงาน นักเรียน ผู้ปกครอง และเศรษฐกิจ เป็นต้น แต่สาเหตุที่สำคัญมากประการหนึ่ง

⁴บุญถิ่น อัครถาวร, การเตรียมครู, (พระนคร . ครูสภาลาดพร้าว, 2513), หน้า 3.

⁵กระทรวงศึกษาธิการ, แผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 3 (2515 - 2519), (พระนคร:
 โรงพิมพ์การศาสนา, 2514), หน้า 70.

⁶กรมสามัญศึกษา, รายงานการวิจัยเรื่องสภาพการรู้หนังสือของผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4,
 (พระนคร . 2512), หน้า 38.

ก็คือ ปัญหาเกี่ยวกับตัวครูซึ่งในปัจจุบันกำลังประสบปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนครูทั้งในค่าน ปริมาณและคุณภาพเป็นสำคัญ นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องพิจารณาถึงสถาบันฝึกหัดครูอันเป็นแหล่ง ผลิตครู เพราะคนที่จะเป็นครูที่มีประสิทธิภาพจำเป็นจะต้องผ่านการฝึกฝนอบรมทักษะ เบื้องต้น ของการเป็นครู มิใช่บุคคลใดก็สามารถเป็นครูได้โดยไม่จำเป็นจะต้องได้รับการฝึกฝนอบรม ดังที่ สุภรณ์ ศรีพิพล⁷ ได้กล่าวถึงครูที่มีประสิทธิภาพว่า

ครูนอกจากจะมีความรู้และความสามารถที่จะถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่น ไคแลว ยังต้องมีทักษะต่าง ๆ (Skills) คือ ทักษะในการถ่ายทอด ความรู้และถือว่่าเป็นทักษะทางวิชาชีพ (Professional Skills) ซึ่งจะไดมาจากยการศึกษ ฝึกฝน ไม่ใช่เกิดขึ้นมาเอง มีทักษะที่จะแสวง หาความรู้ และมีทักษะในการนำความรู้นั้น ๆ ไปใช้ประโยชน์แก่ชุมชน และสังคมไคอีกทวย

สถาบันการฝึกหัดครูจัดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์สำคัญ ๆ อย่างน้อย 5 ประการ คือ⁸

1. เพื่อการเตรียมคนออกไปเป็นครูหรือนักการศึกษา
2. เพื่อส่งเสริมวิษยฐานะของครูหรือนักการศึกษา
3. เพื่อการอบรมครู หรือนักการศึกษา
4. เพื่อการบริการชุมชน
5. เพื่อการวิจัยการศึกษา

ในปัจจุบันนี้ สถาบันการฝึกหัดครูเน้นในแง่การผลิต ส่งเสริมวิษยฐานะของครู และ การอบรมมากกว่าการบริการชุมชนและการวิจัยการศึกษา ในค่านการผลิตครูหรือเตรียม คนออกไปเป็นครูกำลังได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ตลอด 4-5 ปีนี้ คือ ปัญหาการขาดแคลนครู

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁷สุภรณ์ ศรีพิพล, "การผลิตครูชั้นอาชีวะ", วารสารการศึกษาแห่งชาติ, 7(กันยายน, 2515), 10.

⁸เจริญผล สุวรรณโชติ, "การผลิตครูหรือการฝึกหัดครู," มิตรครู, 17 (พฤศจิกายน, 2518), 19.

ในด้านปริมาณและคุณภาพ ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

ปัญหาการขาดแคลนครูในด้านปริมาณ มีมากในระดับประถมศึกษาและในชนบทที่ห่างไกล⁹ ทั้งที่กรมการฝึกหัดครูได้ขยายจำนวนวิทยาลัยครูและเปิดครบทุกแห่งในปีการศึกษา 2519 เป็น 36 แห่ง เพื่อจุดประสงค์ที่จะให้บริการแก่ส่วนภูมิภาคโดยทั่วถึง อันเป็นแนวทางนำไปสู่ "การฝึกหัดครู เพื่อท้องถิ่น"¹⁰ ทั้งยังเปิดการศึกษาภาคคนอกเวลา ซึ่งแต่เดิมมุ่งที่จะอบรมครูประจำการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะครูประจำการ แต่ผู้ที่เข้าศึกษาในภาคสมทบทั้งระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา และประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง เป็นนักศึกษาที่ยังมิได้ประกอบอาชีพครู จึงทำให้จำนวนนักศึกษามีมากกว่าจำนวนตามแผนพัฒนาในทุกระดับ จากรายงานการติดตามผลการฝึกหัดครู¹¹ พบว่า ในปีการศึกษา 2518 มีจำนวนนักศึกษภาคคนอกเวลาเกินกว่านักศึกษภาคคนอกเวลาที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 3 คือ 57,379 คน ส่วนในภาคปกติมีจำนวนนักศึกษาเกินกว่าในแผนที่กำหนดไว้เพียง 2,542 คน การเร่งผลิตนักศึกษาคู่มาก จึงเป็นสาเหตุทำให้มีผู้ว่างงานเป็นจำนวนมาก และคุณภาพก็ค่อยลง แต่ก็ยังมีปัญหาขาดแคลนในชนบทอีกมาก เนื่องจากรัฐยังขาดหลักประกันในอันที่จะจูงใจให้ครูออกไปประกอบอาชีพในชนบท

ปัญหาการขาดแคลนในด้านคุณภาพ นับว่าเป็นปัญหาสำคัญของสถาบันฝึกหัดครู ซึ่งบุญถิ่น อัตถากร¹² ได้กล่าวถึงลักษณะครูดีหรือครูที่มีคุณภาพ ซึ่งควรมีลักษณะอย่างน้อย 3 ประการ คือ

⁹สายชู (นามแฝง), "อาณาจักรของการฝึกหัดครู," วิทยาสาร, 23 (1 กันยายน, 2515), 9.

¹⁰กรมการฝึกหัดครู, รายงานผลการวิจัย เรื่อง การติดตามผลการฝึกหัดครู, (กรุงเทพมหานคร : เอร่าวิดิการพิมพ์, 2519), หน้า 19 - 21.

¹¹เรื่องเดียวกัน, หน้า 57.

¹²บุญถิ่น อัตถากร, "แผนนโยบายการผลิตครูในอนาคต," วารสารครูศาสตร์, 2 (กุมภาพันธ์ - มีนาคม, 2514), 28.

1. ครูควรเป็นผู้มีความรู้ คือ มีทั้งความรู้ในทางเนื้อหาวิชาซึ่งจะต้องสะสม
 เพิ่มพูนและมีปัญหา

2. ครูควรเป็นผู้ที่เปี่ยมด้วยคุณธรรม และวัฒนธรรม มีสุจริตธรรม

3. ครูควรเป็นผู้มีความสามารถในกลวิธีการสอน สามารถถ่ายทอดความรู้
 แนะนำวิถีทางแห่งปัญญาและอบรมชักนำเด็กไปสู่หนทางที่งาม

แต่ครูอีก เป็นจำนวนมากที่จบจากสถาบันฝึกหัดครูแล้วยังมีข้อบกพร่องในด้านคุณภาพ
 ซึ่งมีสาเหตุหลายประการที่ทำให้ครูค้อยคุณภาพ

สาเหตุประการแรก คือ หลักสูตรการฝึกหัดครูยังไม่ดีพอ คือ หลักสูตรขาดความ
 ต่อเนื่อง หลักสูตรประกาศนียบัตรเป็นหลักสูตรเพื่อผลิตครูสอนในระดับประถมศึกษา ประกาศนียบัตร
 วิชาการศึกษาชั้นสูง สำหรับเป็นครูมัธยม จึงทำให้ระดับประถมศึกษาขาดครูที่มีความรู้และ
 ความสามารถ ครูส่วนใหญ่จะเรียนต่อเพื่อยกวิทยฐานะของตน เมื่อมีความรู้ ความสามารถ
 ก็มีใต้นำมาใช้ในระดับประถมศึกษาอีก อีกทั้งหลักสูตรฝึกหัดครูมีมากมาย ไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียว
 กัน ดังที่ ประยูร ศรีประสาธน์¹³ กล่าวว่า "ประเทศไทยมีหลักสูตรเกี่ยวกับการฝึกหัดครู
 มากมาย มีสถาบันฝึกหัดครูหลายประเภท และอยู่ภายใต้หลายสังกัดหน่วยงาน จึงทำให้การดำเนินงาน
 ผลิตครูแบบต่างคนต่างทำ ไม่มีเป้าหมายร่วมกัน" นอกจากนี้หลักสูตรพยายามเน้นหรือชักจูง
 ให้ผู้เรียนเรียนต่อในระดับสูง ๆ ต่อไป มากกว่าจะชักจูงให้ผู้เรียนออกมาทำงานเมื่อจบการศึกษา
 ระดับหนึ่งแล้ว

อีกประการหนึ่ง คือ ผู้ที่มาสมัครเข้าเรียนครูยังมีคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน ส่วนใหญ่
 ผู้เรียนมีความรู้รู้สึกว่า ตนไม่สามารถเข้าเรียนในสาขาอื่นจึงหันหน้าเข้ามาเรียนในสถาบันฝึกหัดครู
 ทำให้คุณภาพของครูที่จบออกมาไม่เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของสถาบันฝึกหัดครู

นอกจากปัญหาที่กล่าวมาแล้ว การขาดแคลนทั้งอาจารย์ที่สอนในวิทยาลัยครู อุปกรณ์
 งบประมาณ และการปรับปรุงหลักสูตรให้เข้ากับสภาพของท้องถิ่น ยังเป็นผลทำให้กระทบกระเทือน

¹³ ประยูร ศรีประสาธน์, "สภาพการฝึกหัดครูในประเทศไทย," วารสารครูศาสตร์,
 3 (เมษายน - กรกฎาคม, 2516), 60.

ถึงคุณภาพของครูที่สถาบันฝึกหัดครูผลิตออกมาด้วย

สถาบันฝึกหัดครูนอกจากจะทำหน้าที่ผลิตครูแล้วยังทำหน้าที่อีกประการหนึ่งที่สำคัญก็คือ การส่งเสริมวิทยฐานะและการจัดอบรมครู เพราะยังมีครูอีกเป็นจำนวนมากที่มีวุฒิค่าหรือ ขาดวุฒิทางวิชาครู จากรายงานการวิจัยประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา¹⁴ พบว่า ในปีการศึกษา 2516 มีครูที่วุฒิ ศึกษาศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่าที่ทำการสอนตามโรงเรียน ราษฎร 23.85% กรมสามัญศึกษา 9.30% เทศบาล 15.05% องค์การ 11.43 % นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่สถาบันฝึกหัดครูจะต้องจัดการส่งเสริมวิทยฐานะของครูซึ่งโดยมากมักจัด ในรูปแบบของการอบรม ครูก็เหมือนกับบุคคลที่มีอาชีพอื่นที่จะต้องมีการอบรมเพิ่มพูนความรู้ อยู่เสมอ เนื่องจากความรู้และวิทยาการเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นไม่มีที่สิ้นสุด ครูจำเป็นจะต้องทันสมัย อยู่เสมอ เพื่อนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอน ดังที่ ไพฑูรย์ สินลาร์ตัน¹⁵ กล่าวไว้

ครูเป็นบุคคลที่สำคัญยิ่ง เป็นหัวใจของการศึกษา เป็นบุคลากรหลักที่จะทำ ใ้การศึกษาดำเนินไปอย่างเชื่องช้าไร้ความหมาย การเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงใดๆ ทางการศึกษา จึงต้องเริ่มที่ครูเป็นสำคัญ การพัฒนา ครูให้ก้าวหน้าทางวิชาการจึงมีความสำคัญต่อการศึกษาก่อนเนกประการ

การที่ครูจบการศึกษาจากสถาบันใดสถาบันหนึ่งมิใช่เป็นเครื่องยืนยันว่าครูจะก้าวหน้าต่อวิทยาการ ใหม่ ๆ จึงจำเป็นที่จะกลับมาเพิ่มพูนความรู้เป็นระยะ ๆ ในแนวปฏิบัติการศึกษา¹⁶ ได้

¹⁴คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และคณะ, รายงานการวิจัยประสิทธิภาพโรงเรียน ประถมศึกษา, (กรุงเทพฯ : สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2519), หน้า 37.

¹⁵ไพฑูรย์ สินลาร์ตัน, "เทคนิคในการพัฒนาครูให้ก้าวหน้าทางวิชาการ," วารสาร- คุรุศาสตร์, 4 (เมษายน - กรกฎาคม, 2515), 28.

¹⁶คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อการปฏิรูปการศึกษา, การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์การทหารราบ, 2518), หน้า 177.

กล่าวถึงการอบรมว่า มุ่งจะอบรมครูประจำการแทนการสอบวิชาชุด โดยพยายามจะปรับปรุงหลักสูตรการอบรมให้สอดคล้องกับงานที่ปฏิบัติ

จากการติดตามผลการอบรมครูสอนชั้นประถมศึกษาที่ 1 ของกองการประถมศึกษา¹⁷ พบว่า "ผู้ที่ได้รับการอบรมมาครั้ง ใดคะแนนความรู้ ความเข้าใจในหลักวิชาการสูงกว่าผู้ที่รับการอบรมน้อยครั้ง จึงกล่าวได้ว่า การอบรมมีส่วนช่วยให้ครูมีความรู้สูงขึ้น" แต่ในสภาพที่เป็นจริง การอบรมครูประจำการบังเกิดผลในด้านการปรับปรุงคุณภาพของครูนั้นน้อยมาก โดยมากมักจะมุ่งหวังวุฒิบัตรเป็นส่วนใหญ่ ดังที่ สวัสดิ์ สุวรรณอักษร¹⁸ กล่าวว่า

สิ่งที่ทำให้การฝึกอบรมครูประจำการไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร ก็คือ ไม่มีเครื่องจูงใจที่จะส่งเสริมให้ครูคอยแสวงหาโอกาสในการเข้าฝึกอบรมเพื่อความเจริญก้าวหน้าของตนเองเลย การเข้าร่วมในโปรแกรมการฝึกอบรมนั้นมิได้หมายความว่า จะเป็นการเพิ่มเงินเดือนหรือเลื่อนขั้นให้ เนื่องจากเพื่อเป็นการปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงานและเพื่อความเจริญงอกงามในวิชาชีพเท่านั้น

ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นว่า ครูมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ แต่ในขณะที่เดียวกันสถาบันฝึกหัดครูกำลังประสบปัญหาในด้านการผลิตครูในหลาย ๆ ด้าน ทางด้านโรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยงานที่ใช่ครู มุ่งหวังว่าครูทุกคนที่จบการศึกษามาแล้วสามารถปฏิบัติงานครูได้เหมือนกัน แท้จริงไม่ได้เป็นเช่นนั้น เพราะครูแต่ละคนได้รับการฝึกอบรมมาจากสถาบันต่าง ๆ กัน ซึ่งมีปรัชญา จุดมุ่งหมาย และวิธีการอบรมที่แตกต่างกันออกไป ในปัจจุบันนี้ นักการศึกษาและผู้ที่อยู่ในวงการการศึกษา เริ่มเห็นความสำคัญในการวางมาตรฐานในการส่งเสริมควบคุม และรักษามาตรฐานวิชาชีพครู เป็นที่เชื่อแน่ว่า ผู้ที่ผ่านมาตรฐานเป็นผู้ที่มีความรู้

¹⁷ กองการประถมศึกษา, กรมสามัญศึกษา, รายงานการวิจัยการติดตามผลการอบรมครูสอนชั้นประถมปีที่ 1, (ธนบุรี : การช่างวุฒิศึกษา, 2509), หน้า 40.

¹⁸ สวัสดิ์ สุวรรณอักษร, "การฝึกหัดครูในญี่ปุ่นและฟิลิปปินส์," จันทร์เกษม, (มีนาคม - เมษายน, 2513), 39.

ความสามารถ มีคุณธรรม และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ เข้าเกณฑ์มาตรฐานที่จะออกไปประกอบอาชีพครูที่ดี และให้ผู้ที่อยู่ในวงการศึกษาคิดเข้าใจถึงขอบเขตและหน้าที่ของครูอย่างชัดเจนเพื่อเป็นแนวทางในการผลิตครู

จากมูลเหตุและปัญหาดังกล่าว แผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยความสนับสนุนขององค์การยูนิเซฟ (UNICEF) ได้เล็งเห็นความสำคัญของการกำหนดขอบเขตหน้าที่และ เกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา จึงได้จัดทำโครงการวิจัยเกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และ เกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษาขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการผลิตและจัดอบรมครูประจำการระดับประถมศึกษา โดยได้รับความร่วมมือจากวิทยาลัยครูทั่วประเทศ ซึ่งได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2518 โดยดำเนินงานผ่านขั้นตอนภาคที่ 1 ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2¹⁹ เสร็จเรียบร้อยแล้ว ในปีการศึกษา 2519 จะได้ดำเนินงานชั้นที่ 3 ของภาคที่ 1²⁰ ซึ่งจะเป็นการพัฒนาแบบจำลองโปรแกรม 1 เพื่อปรับปรุงการศึกษาสำหรับครูประจำการและนักเรียนฝึกหัดครูในสถาบันฝึกหัดครูประถมศึกษา

ผู้เขียนมีความสนใจในโครงการวิจัยนี้ จึงได้เข้าร่วมเป็นผู้ช่วยวิจัยในโครงการวิจัย โดยมีผู้ช่วยวิจัยซึ่งเป็นนิสิตปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จำนวน 5 คน ได้ดำเนินงานชั้นที่ 3 ของภาคที่ 1 ของโครงการวิจัยนี้ต่อไป

¹⁹แผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. โครงการที่ (c)(d) "ขอบเขตหน้าที่และ เกณฑ์มาตรฐานของการสอนระดับประถมศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวในการปรับปรุงโครงการฝึกหัดและอบรมครูสำหรับสถาบันฝึกหัดครูประถมศึกษา", (อัดสำเนา), หน้า 3.

²⁰เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์จะทดสอบเชิงแบบจำลอง ขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา โดยการอบรมครูประจำการ ดังนี้

1. สสำรวจความมั่นใจในการปฏิบัติงานของครูประจำการเกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการอบรมครู
2. เปรียบเทียบความมั่นใจในการปฏิบัติงานของครูประจำการก่อนและหลังการอบรมเสริมสมรรถภาพครูประถมศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

ครูประจำการจะมีความมั่นใจในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการอบรมเสริมสมรรถภาพครูประถมศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูประจำการระดับประถมศึกษา ทุติยภาคณียบัณฑิตวิชาการศึกษาระดับสูง และปริญญาตรีทางการศึกษาซึ่งทำการสอนในโรงเรียนของโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครูเพชรบุรี จำนวน 58 คน
2. เปรียบเทียบความมั่นใจในการปฏิบัติงานของครูประจำการเกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษาก่อนและหลังการอบรม โดยใช้แบบสำรวจความมั่นใจในการปฏิบัติงานครูเกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลจากคำตอบในแบบสำรวจความมั่นใจในการปฏิบัติงานของครูประจำการ ผู้วิจัยถือว่าผู้ตอบแบบสอบถามตอบตามความจริงใจ และมีได้หวังผลประโยชน์อื่นใดทั้งสิ้น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสำรวจความมั่นใจในการปฏิบัติงานของครู-
 ประจำการ ถือว่าเป็นเครื่องมือที่เชื่อถือได้ เพราะได้จากขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐาน
 ของครูประถมศึกษา ซึ่งแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้วิจัย
 ไว้แล้วในปีการศึกษา 2518

3. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ตอบแบบสำรวจชุดนี้ ถือว่าไม่มีความแตกต่างกันในเรื่อง
 เพศ วุฒิ และระดับชั้นที่ทำการสอน

คำจำกัดความ

ความมั่นใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่แน่ใจว่าจะสามารถกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด
 ได้ด้วยตนเอง

ขอบเขตหน้าที่ หมายถึง ปริมาณหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้สำหรับบุคคลตำแหน่งใด-
 ตำแหน่งหนึ่ง

เกณฑ์มาตรฐาน หมายถึง มาตรการที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการประเมิน
 คุณลักษณะบางอย่างที่ต้องการ

ขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐาน หมายถึง ปริมาณหน้าที่และมาตรฐานซึ่งกำหนด
 ไว้เพื่อเป็นเครื่องแสดงถึงคุณภาพของครู โดยแบ่งออกเป็น 4 หมวด คือ ความรู้ของครู
 ทักษะในการสอน ทิศนคติ หน้าที่และงานของครู

แบบจำลองขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา หมายถึง แบบ-
 จำลองซึ่งแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้สร้างขึ้น

ครูประจำการ หมายถึง ครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาที่ทางวิทยาลัยครู
 ส่งนักศึกษาออกไปฝึกสอน

โรงเรียนในโครงการฝึกสอน หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาทางทางวิทยาลัยครู
ส่งนักศึกษาออกไปฝึกสอน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครู เพื่อให้สอดคล้องตามขอบเขต
หน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา ตลอดจนแผนนโยบายของรัฐบาล และสภาวะ
ของสังคม
2. เป็นแนวทางในการปรับปรุงการฝึกอบรมครูประจำการ ในระดับประถมศึกษาให้
มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย